

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-08-26

HSN 1506-0783

Handläggare:
Therese Löfqvist

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2015-09-29, p 7

Förslag att upphandla mobil röntgen och mobilt ultraljud

Ärendebeskrivning

I ärendet redovisas en utredning om förutsättningar för att införa mobil röntgen samt förslag om att upphandla tjänsterna mobil röntgen och mobilt ultraljud enligt lag (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Målgruppen för tjänsterna är främst boende i särskilda boendeformer samt klienter inom kriminalvården.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-08-26

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för akutsjukvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

- att* uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att upphandla tjänsterna mobil röntgen och mobilt ultraljud enligt lagen om offentlig upphandling
- att* uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med förslag till förfrågningsunderlag.

Förvaltningens motivering till förslaget

Med anledning av motion 2013:24 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att starta en rullande röntgen i Stockholms läns landsting (SLL), beslutade landstingsfullmäktige den 20 januari 2015 att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en sådan verksamhet.

Mobilt ultraljud

Verksamheten mobilt ultraljud i SLL startade 2003 och utfördes av Medicinsk Röntgen AB fram till 2008. Därefter genomfördes en upphandling och verksamheten har sedan 2009 bedrivits av Ersta sjukhus. Endast ett fåtal uppdrag har utförts sedan driftstarten. Under 2014 utfördes tretton uppdrag och fram till maj månad 2015 har tre uppdrag utförts till en kostnad av knappt 2 400 kronor per undersökning.

Mobil röntgen

Mobil röntgen är en tjänst som omfattar röntgenundersökningar av patienter som det av olika skäl inte är lämpligt att flytta, exempelvis boenden i särskilda boendeformer eller klienter vid kriminalvårdsanstalter och häkten.

Fördelen med att låta tjänsten omfatta klienter vid kriminalvårdsanstalter och intagna på häkten är att minska risken för rymningar vid undersökningstillfället, men också för att minska påverkan på det dagliga arbetet vid de fasta radiologimottagningarna vid sådana besök. Frågan behöver utredas ytterligare, men vid kontakter med kriminalvården i Region Stockholm har förslaget mottagits positivt.

Fordonet med röntgenutrustning bokas efter remiss från ansvarig läkare. Bilderna sänds trådlöst till radiolog för tolkning och diagnos. Svaret återkopplas och dokumenteras på sedvanligt sätt. Den mobila tjänsten bör vara tillgänglig vardagar under kontorstid.

Mobil röntgenverksamhet – Region Skåne och Norge

I Sverige finns erfarenhet av mobil röntgen i Region Skåne där verksamheten bedrivs i egen regi. Upptagningsområdet omfattar tio kommuner och 90 särskilda boenden. Under 2014 utfördes 614 undersökningar och 2013 utfördes 705 undersökningar. Vanligtvis genomförs två eller tre undersökningar per patient. Minskningen av antalet undersökningar beror enligt uppgift från ansvarig röntgensjuksköterska på personalbrist. De vanligaste undersökningarna är bäcken- och höftundersökningar efter falltrauma. Cirka 90 procent av patienterna som undersöks behöver inte uppsöka sjukhusvård.

Patientavgiften för undersökningen är densamma som om patienten undersökts på vårdavdelning på sjukhus.

Region Skåne har gjort en kostnadsjämförelse för verksamheten i Lund mellan olika transportslag: liggande persontransport, rullstolstransport, ambulanstransport samt rullande röntgen med en eller flera patienter per

körning. Resultatet av undersökningen visar att den mobila röntgenverksamheten är mest kostnadseffektiv. I jämförelsen ingick även kostnad för medföljande personal från boendet.

Ullevåls sjukhus och Akershus universitetssjukhus i Oslo har lång erfarenhet av mobila röntgenundersökningar. Tjänsten utförs främst vid äldreboenden och omfattar cirka 5000 brukare/patienter. Även Ullersmo kriminalvårdsanstalt ingår. De undersökningar som görs är buk- och lungröntgen samt röntgen i samband med skelettskador, främst handleder och höfter. Vid uppenbara höftfrakturer skickas patienten direkt till sjukhus.

Förutsättningar

Förvaltningen bedömer att det finns förutsättningar för att upphandla tjänsten mobil röntgen och mobilt ultraljud. Erfarenheterna från Region Skåne avseende mobil röntgen är goda. Erfarenheterna från SLL avseende mobilt ultraljud är begränsade, men bedömningen är att genom att kombinera tjänsten kan nyttan och efterfrågan öka.

Behov

Tjänsten mobil röntgen och mobilt ultraljud syftar till att underlätta för boende i särskilda boendeformer och klienter i kriminalvården vid enklare former av trauman och mindre allvarliga sjukdomstillstånd som inte kräver akut omhändertagande. Det är svårt att uppskatta det faktiska behovet. Vid framtagandet av förfrågningsunderlaget kommer fördjupad analys att ske om målgruppen för tjänsterna kan utökas.

I länet finns särskilda boendeformer enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, vid drygt 1 100 olika enheter. Besöksadresserna är färre. Den 1 oktober 2014 fanns i Stockholms län 15 848 personer 65 år och äldre i särskilt boende, 902 personer med funktionsnedsättning 0-64 år i särskilt boende samt 1 077 platser vid kriminalvårdsanstalter och häkten.

Fördelarna med tjänsten är att patienten kan vara kvar i en trygg och känd miljö, slipper påfrestande resa till och från akutmottagning samt att måltider och medicinering kan upprätthållas. Andra fördelar är att belastningen på akutmottagningarna minskar något.

Förvaltningen har varit i kontakt med Kommunförbundet Stockholms län, äldreförvaltningen i Stockholms stad, Nykvarns kommun, kriminalvården Region Stockholm samt Strålsäkerhetsmyndigheten för att inhämta

synpunkter om ett inrättande av mobil röntgen och mobilt ultraljud. De synpunkter som inkommit har enbart varit positiva.

Tillstånd från Strålsäkerhetsmyndigheten krävs för att bedriva verksamheten.

Leverantörer

Förvaltningen genomförde i mars 2015 en hearing med leverantörer inom laboratoriemedicin och röntgen. Vid mötet framkom att det finns intresse av att leverera tjänsten mobil röntgen.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer att en tjänst med mobilt ultraljud och röntgen kan vara i drift tidigast 2017.

Kommunikation

Tjänsten förutsätter kommunikationsaktiviteter gentemot länets kommuner och kriminalvården inför en lansering av tjänsten.

Ekonomiska konsekvenser

Den tjänst som finns idag, mobilt ultraljud, föreslås kompletteras med mobil röntgen. Kostnaden för tjänsten beräknas därför komma att öka samtidigt som belastningen på akutmottagningarna och ambulans- och färdtjänstverksamheterna kommer att minska något samt att service och kvalitet för den enskilde kommer att öka. Det går i dagsläget inte att uppskatta kostnaderna för tjänsten då behovet inte är helt kartlagt.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Beslutet förväntas få oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Beslutet förväntas få oförändrade konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser

Beslutet förväntas få oförändrade miljökonsekvenser.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ann Eva Askensten
Avdelningschef